SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	23/10870
Dok.nr:	23/33459
Arkiv:	
Saksbehandler:	Rita Johnsen
Dato:	19.10.2023

Drøftingssak - Utvikling og utvidelse av botilbud til personer som har behov for tjenester og tilrettelagt botilbud i Sortland kommune

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
004/23	Formannskapet	27.10.2023
003/23	Kommunestyret	09.11.2023

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å gjennomføre en utredning av hvilke muligheter som foreligger for å gjennomføre nybygg som kan gi utvidelse av botilbudet til funksjonshemmede og en mest mulig hensiktsmessig drift.
2. Det settes av midler til utredningen i budsjett 2024.

Formannskapet - 004/23

FS - behandling:

Forslag fra Høyre og FrP, foreslått av Beate Bø Nilsen, Høyre

1. Formannskapet ber kommunedirekterøren igangsette arbeidet med forprosjekt for å realisere nybygg for personer som har behov for tjenester og tilrettelagt botilbud i Sortland Kommune. Unge med funksjonsnedsettelse skal prioriteres.
2. Lokalisering for de unge med funksjonsnedsettelser ønskes å være det ferdig regulerte området i Søndre Frydenlund Alle 16 tilhørende Sortland Boligstiftelse. Det bes om at Sortland Kommune tar kontakt med Sortland Boligstiftelse med sikte på å realisere prosjektet i fellesskap, men slik at kommunen kan motta med investeringstilskudd etter Husbankens retningslinjer om dette. Forprosjektet skal blant annet omfatte en kalkyle for byggekostnader, finansiering og husleienivå. Det skal vurderes en boligmodell som er slik at det kan være muligheter for brukerne til å kjøpe boliger for de som ønsker og har mulighet til dette. Det gjøres en total vurdering av den samlede driften på de eksisterende boligenhetene som hovedsakelig er i Karles Vei, Snorres Vei, Øvermarka og Kjempenhøy. Dette slik at ressursene samlet kan utnyttes på en mest mulig effektiv og samtidig på kvalitetsmessig best mulig måte for brukerne, samt gode arbeidsforhold for de ansatte. Behov for areal for personale i nybygget ses i sammenheng med den totale driften på alle boligenhetene i kommunen.
3. Det skal gjøres en egen og særskilt vurdering av behovene for unge med utfordringer innen psykiatri eller rus og hvordan tilretteleggingen skal skje best mulig for dem i en eller flere av aktuelle boenheter.

4. Det bes om at resultatet av forprosjektet og øvrige utredninger legges frem for Kommunestyret i løpet av 1.kvartal 2024, med sikte på å kunne gå videre med prosjektering og anbudsutsendelse våren 2024 og realisering av prosjektet i løpet av høst 2024/vinter 2025.
5. Det settes av midler til forprosjekt, prosjektering og gjennomføring av anbud, og midler i investeringsbudsjettet til realisering i 2024/2025.

Habilitet:
Roar Wessel-Olsen har før møtet bedt om å få vurdert sin habilitet, og fratrådte under behandling av habilitetsspørsmålet.
VEDTAK
Med hjemmel i forvaltningsloven § 8 annet ledd, jfr. forvaltningsloven § 6, første og annet ledd, vedtar Formannskapet enstemmig Roar Wessel-Olsen som habil i D-sak 004/23.

Votering:
Ved alternativ votering mellom kommunedirektørens innstilling og forslag fra Høyre, ble forslaget fra Høyre enstemmig vedtaatt.

FS - vedtak:

1. Formannskapet ber kommunedirekterøren igangsette arbeidet med forprosjekt for å realisere nybygg for personer som har behov for tjenester og tilrettelagt botilbud i Sortland Kommune. Unge med funksjonsnedsettelse skal prioriteres.
2. Lokalisering for de unge med funksjonsnedsettelser ønskes å være det ferdig regulerte området i Søndre Frydenlund Alle 16 tilhørende Sortland Boligstiftelse. Det bes om at Sortland Kommune tar kontakt med Sortland Boligstiftelse med sikte på å realisere prosjektet i fellesskap, men slik at kommunen kan motta med investeringstilskudd etter Husbankens retningslinjer om dette. Forprosjektet skal blant annet omfatte en kalkyle for byggekostnader, finansiering og husleienivå. Det skal vurderes en boligmodell som er slik at det kan være muligheter for brukerne til å kjøpe boliger for de som ønsker og har mulighet til dette. Det gjøres en total vurdering av den samlede driften på de eksisterende boligenhetene som hovedsakelig er i Karles Vei, Snorres Vei, Øvermarka og Kjempenhøy. Dette slik at ressursene samlet kan utnyttes på en mest mulig effektiv og samtidig på kvalitetsmessig best mulig måte for brukerne, samt gode arbeidsforhold for de ansatte. Behov for areal for personale i nybygget ses i sammenheng med den totale driften på alle boligenhetene i kommunen.
3. Det skal gjøres en egen og særskilt vurdering av behovene for unge med utfordringer innen psykiatri eller rus og hvordan tilretteleggingen skal skje best mulig for dem i en eller flere av aktuelle boenheter.
4. Det bes om at resultatet av forprosjektet og øvrige utredninger legges frem for Kommunestyret i løpet av 1.kvartal 2024, med sikte på å kunne gå videre med prosjektering og anbudsutsendelse våren 2024 og realisering av prosjektet i løpet av høst 2024/vinter 2025.
5. Det settes av midler til forprosjekt, prosjektering og gjennomføring av anbud, og midler i investeringsbudsjettet til realisering i 2024/2025.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Saken gjelder drøfting av hvordan botilbudet for personer med behov for tjenester og tilrettelegging kan utvikles.

FAKTA I SAKEN
Sortland kommune har flere botilbud rettet mot voksne med særskilte behov. Boligene ligger i klynger hvor beboerne har tilpassede og øremerkede tjenester fra personalet i hver enkelt enhet. Enhetene er benevnt som Karles vei, Snorres vei, Kjempenhøy og Øvermarka. I tillegg har kommunen mindre klynger som ikke kan benevnes med navn av hensyn til diskresjon. Samlet utgjør dette 35 boenheter.

Over tid har dette antallet vært vurdert som tilstrekkelig, men ikke mer enn det.

Den senere tiden har behovet for boliger økt, og det anslås at kommunen i løpet av ett til tre år må supplere med tre til seks enheter. Dette kan gjøres med å tilpasse/avsette eksisterende bygningsmasse til formålet, men løses best med nybygg. I forbindelse med at det gjennomføres slik supplering bør det også gjøres en større endring i boligstruktur hvor en går fra mindre lite fleksible klynger(benevnt i teksten over) til større fleksible klynger. Dette har kommunedirektøren beskrevet i Budsjett/økonomiplandokumentet for de 2 siste år. Under er teksten fra 23 – dokumentet sakset inn:

"For kommunen er det en utfordring at flere av disse botilbudene har begrenset størrelse (antall enheter samlokalisert). Det kan i noen tilfeller gi liten mulighet for å effektivisere tjenestene f. eks gjelder bruk av nattevakt. Det meste av boligmassen som benyttes i miljøtjenesten er av eldre type. Mye er bygget opp rundt HVPU – reformen som ble iverksatt i 1991 uten at det er gjort vesentlige oppgraderinger. Boligstrukturen er preget av at det er relativt små klynger av boliger. Det er mulig at denne strukturen ikke er formålstjenlig på lang sikt. Større klynger gir større muligheter for effektiv tjenesteyting og større faggrupper/nettverk. Det er ikke tatt initiativ til utviklingsarbeid på dette området i 2022 og det blir derfor nødvendig å utsette dette til 2023".

Tjenestekontoret har til enhver tid oversikt over innbyggere som er aktuelle for å motta slike botilbud. Tilflyttere kommer i tillegg. Tidsangivelse for iverksetting/flytting er imidlertid en vurderingssak; oftest med utgangspunkt i usikkerhet hos søkeren.

Utbygging av nye boenheter og klynge vilr medføre driftsutgifter i form av personellressurser. For noen av beboerne vil det kreves nattevakt og personell til stede både dag/ettermiddag i uker og i helg. Dette representer store utgifter som er helt nødvendig for forsvarlig drift og et akseptabelt tilbud til beboerne. Med tanke på at utfordringen for kommunen åpenbart vil øke i årene framover, er det viktig å se dette i sammenheng med allerede eksisterende tilbud. Utfordringene henger sammen med den demografiske utviklingen i form av økt antall eldre samt en relativt ny utfordring knyttet til rekruttering av personell. Personellutfordringen er ikke overraskende, men den ser ut til å ramme kommunene raskere enn det har vært mulig å forutse. Den beste måten å møte personellutfordringen på er å gi rom for hele stillinger, begrense alenearbeid samt skape store og gode fagmiljøer som gir rom for utvikling og mulighet for å lykkes i yrke/arbeidsliv. En ny, framtidsrettet og fleksibel boligklynge vil kunne gi nettopp den effekten som kommunen er avhengig av for å lykkes.

På generell basis må det tilføyes at det ikke er lett å beregne behovet nå og framover. Dette knytter seg til flere forhold – for det første er det svært sjelden at den enkelte familie vet nøyaktig når behovet for bolig blir reelt. Kommunen erfarer ofte at et opprinnelig ønske om flytting ved 18-års alder blir utsatt. Dette er naturlige prosesser som alle foreldre kan kjenne seg igjen i. For det andre blir det fra tid til annen ledige boliger på de ulike lokasjonene. Dette er ikke noe som kan planlegges og det skaper derfor en del usikkerhet. Tidspunkt for flytting til omsorgsbolig er også avhengig av hva slags avlastningstilbud kommunen kan gi. Et godt avlastningstilbud kan bidra til at familiene ønsker å leve sammen noen år ut over den formelle voksengrensen for den funksjonshemmede.

<u>Om avlastning</u>:
Sortland kommune har, slik loven krever, et avlastningstilbud til foreldre som har barn og hjemmeboende voksne med særlig tyngende omsorgsbehov. Tilbudet må omsøkes og baserer seg på vedtak. Avlastning gis i avlastningsbolig og i form av familieavlastning. Behovet svinger relativt mye og i perioder har kommunen store utfordringer med å innfri tilbudet slik det er vedtatt. Dette skyldes i stor grad at det den siste tiden har blitt svært vanskelig/umulig å skaffe familier som er villig til å påta seg slike oppdrag. Ferieavlastning er et prioritert tilbud, men tilbud ut over 2 uker er vanskelig å få til både i bolig og familieavlastning. Avlastningsboligen har også fått redusert fysisk kapasitet på grunn av at 5 rom(en fløy) er brukt til å utvide kapasiteten ved Håløygtunet sykehjem. Rommene er bundet til denne bruken til det nye sykehjemmet står ferdig i andre halvdel av 2025. Dagens kapasitet ved avlastningsboligen er 4 rom (etter ombygging av et kontor i høst). Det er under vurdering om tilbudet kan utvides ved å tilkople en eller annen form for modulbygg til avlastningsenheten.

VURDERING

Kommunedirektøren anbefaler at det utarbeides en grundig utredning av hvordan botilbudet for gruppen funksjonshemmede kan moderniseres og utvides. Viktige forhold som må avklares er:
Tomtespørsmål og reguleringsbestemmelser i aktuelle områder.
Hvordan etablere større klynger og samtidig beholde privatliv og mindre gruppesammenhenger

Kostnadsspørsmål både knyttet til byggekostnader/husleie og driftskostnader i form av utgifter til personell

Kostnadsspørsmål både knyttet til byggekostnader/husleie og driftskostnader i form av utgifter til personell
Hvem skal stå for bygging og drift; Sortland kommune eller Sortland Boligstiftelse. Flere forhold må avklares her, bla om prosjektet skal «subsidieres» for å skape overkommelige husleier
Modell for drift, bla vil en borettslagsmodell gi beboerne mulighet til å eie boligen sin selv
Hva slags systemer for velferdsteknologi er det ønskelig å klargjøre utbyggingen for
Hvordan nåværende og framtidige husleiekontrakter påvirker kommunens mulighet til å planlegge flytting og nye samlokaliseringer